MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Nuorena ollaan luottavaisia, keski-ikäisenä rauhoittuvia ja vanhoina höppänöitä – sojottavat talouskäppyrät mihin suuntaan tahansa. **URSULA RYYNÄNEN HÄMEEN SANOMISSA**

Suomi nousee vain yhteistyöllä

Pitkään jatkunut talouden hiipuminen on johtanut siihen, että Suomi on virallisestikin taantumassa. Viennin yskimisen lisäksi myös kotimainen kysyntä on hiipumassa. Yt-neuvottelut ja irtisanomiset ovat olleet kuluvan syksyn aikana lähes päivittäisiä.

Lähi-Tapiolan eilen julkistama talousennuste oli synkkä. Sen mukaan Suomen talouden suhdannekuva on heikentynyt odotettuakin enemmän. Lähi-Tapiola ennustaa Suomen talouskasvuksi ensi vuonna nollaa ja työttömyys uhkaa nousta yhdeksään prosenttiin.

Lääkkeitä talouden kääntämiseksi kasvuun on esitetty varsinkin Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n taholta. EK:n uusi puheenjohtaja Ilpo Kokkila väläytti lauantaina Ylen Ykkösaamussa palkkojen alentamista. Kokkila tosin myönsi, että palkka-ale ei ole helposti toteutettavissa.

EK:n jäsenliitoissa ollaan oltu pettyneitä viime vuonna tehtyyn raamisopimukseen. Tyytymättömyys johti toimitusjohtaja Mikko Pukkisen eroon. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin elinkeinoministeri Jyri Häkämies. Raamisopimusta ministerinä kannattaneesta Häkämiehestä tuli uudessa tehtävässä sen vastustaja. Häkämies esitti eilen viikoittaisen työajan pidentämistä kahdella tunnilla.

Yhtenä keinona talousongelmien ratkaisemiseksi on esitetty myös eläkeiän nostamista. Työurien pidentämistä toki tarvitaan, mutta eläkeikä ei ole kuitenkaan suurin ongelma. Työuria pitää pidentää loppupään lisäksi ennen kaikkea alkupäästä. Työuraa on vaikea pidentää, jos sitä ei pääse edes aloittamaan.

Nuorisotyöttömyys on laajempikin eurooppalainen ongelma. Syvissä talousvaikeuksissa rämpivissä Espanjassa ja Kreikassa puolet nuorista on työttömiä. EU:n komissio esittääkin Suomessa ensi vuonna voimaan tulevan nuorisotakuun laajentamista jokaiseen jäsenmaahan.

Suomen taloutta ei saada kääntymään nousuun eläkeikää nostamalla ja palkkoja leikkaamalla. Se ei onnistu myöskään hallituksen jo tekemillä leikkauksilla ja verojen korottamisella. Tarkka taloudenpito on tarpeen, mutta se ei tarkoita pelkästään säästämistä, vaan pitää myös investoida tulevaisuuteen ja varautua näin maailmantalouden nousuun.

Työmarkkinajärjestöjen tehtävänä on sopia työehdoista, ja maan hallituksen tehtävänä on huolehtia kaikista suomalaisista tasapuolisesti.

EK:n toimitusjohtaja Jyri Häkämies haluaa lisätä viikkotyöaikaa kahdella tunnilla.

Valtion budjettiin tehtävät leikkaukset ja verotuksen kiristykset kohdistuvat usein pahiten heikoimmassa asemissa oleviin ja niihin, joilla ei ole tukenaan vahvaa etujärjestöä.

EK:n vaatimukset palkkojen alentamisesta, eläkeiän nostamisesta ja työajan pidentämisestä olisivat huomattavasti uskottavampia, jos yritykset näyttäisivät esimerkkiä. Yrityksillä ja yritysjohtajilla olisi nyt näytön paikka.

Verottajan mukaan Suomi menettää satoja miljoonia euroja verotuloja vuodessa, koska yritykset siirtävät Suomessa tuotettuja voittoja verotettaviksi kevyemmän verotuksen maihin. Tämä niin sanottu verosuunnittelu on laillista, mutta kuitenkin kyseenalaista.

Ennen kaikkea nyt tarvitaan yhteisvastuuta ja asennemuutosta kaikilta suomalaisilta.

Parin vuosikymmen takaisen laman aikana pääministeri Esko Ahon (kesk.) hallitus esitti laajaa yhteiskuntasopimusta. Yritys kaatui Metalliliiton vastustukseen ja siitä seurasi iso devalvaatio.

Nyt kilpailukykyä ei voida lisätä devalvoimalla, vaan siihen on löydettävä toisenlaiset lääkkeet. Tärkeintä on huolehtia työllisyydestä. Se onnistuu parhaiten mahdollisimman laajalla yhteistyöllä ja sopimisella.

Yritysjohtajilla olisi nyt näytön paikka.

Suo, kuokka ja EU

EU:ssa etenee parhaillaan pellon raivausta koskeva päätös, jolla voi olla Suomelle suuria vaikutuksia. Komissio haluaisi rajata turvemaat eli käytännössä suot pois uusien peltojen raivauksesta. Perusteet liittyvät ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Päätös koskettaa käytännössä vain osaa jäsenmaista, ja Suomea eniten. Laajentavien maatilojen lisäksi raivauskielto olisi ongelmallinen myös kilpailunäkökulmasta – se jäädyttäisi tila- ja tilusrakenteen suuressa osassa Suomea nykyiselleen ja johtaisi maatilat eriarvoiseen asemaan.

Eduskunnassa maa- ja metsätalousvaliokunta päätyi vastustamaan komission suunnitelmaa lähes yksimieleisesti. Suomen neuvottelijoiden EU-mandaatin määrittelevä suuri valiokunta puolestaan vaatii komission esitykseen vain joitakin lievennyksiä.

Suomessa on täysi syy olla huolissaan siitä, mitä EU on nyt päättämässä. Tähän päätökseen on myös syytä vaikuttaa huomattavasti vahvemmin, kuin mitä suuren valiokunnan sekava linjaus edellyttää.

Soiden raivaamisella ruuantuotantoon on varmasti ilmastovaikutuksensa. On silti välttämätöntä verrata, ovatko näiden vaikutusten haitat sittenkään suurempia kuin ruokaa tarvitsevan väestön saama hyöty.

Suota on kuokittu pelloksi Koskelan Jussin ajoista lähtien, ja häntä ennenkin. Nälkä oli tuolloin pellonraivaajien suuri innoittaja – ilmastolle tehtyä syntiä ei osattu ymmärtää vielä lainkaan.

Jos olisi ymmärretty, ilmaston kuluttajiakin olisi nyt paljon vähemmän. Lähes kymmenesosa väestöstä kuoli Suomessa nälkään vielä 1800-luvun lopulla.

Globaalisti tilanne ei ole muuttunut. Ruokaa tarvitaan maailmalla enemmän kuin sitä kyetään tuottamaan.

VIERASYLIÖ

Pellot vesittyvät Dohasta huolimatta

Dohassa pidettiin viime viikolla viimeisin ilmastosopimusta valmisteleva konferenssi. Tulokseen pääseminen näyttää olevan tuskallista, mistä kärsivät luontoympäristön lisäksi erityisesti maataloudesta toimeentulonsa saavat.

Balilla vuonna 2007 pidetyn ensimmäisen ilmastokokouksen jälkeen ilmaston tilanne on vain pahentunut. Kioton pöytäkirjasta huolimatta vuonna 2011 maailma tuotti ilmakehään enemmän kasvihuonekaasuja kuin koskaan, peräti 8,9 miljardia tonnia.

Myös Dohan kokouksessa tunnustettiin yksimielisesti suurimmaksi ympäristöongelmaksi ilmaston lämpeneminen. Siitä kerrotaan mediassa ja sen kokevat myös lukutaidottomat, ilmiön jokapäiväisessä työssään kokevat ihmiset.

Ekologista kiirettä vähentää päästöjä ei politiikoilla tunnu olevan. Maailman tiedeyhteisö sen sijaan pitää tilannetta jo kriittisenä.

Ihmiskunnalla on tiedot ja myös voimavarat hoitaa suuria yhteiskunnallisia ongelmia. Niiden ratkaisemiseen ei näytä poliittista tahtoa riittävän.

Taloudellinen hyvinvointi on jakautunut sekä maittain että väestöryhmittäin niiden sisällä tavalla, joka ei salli luonnonvaroista saatavan hyödyn jakamista tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti. Jotkut ovat saaneet taloudellisen edun ilmaston pilaamisen avulla.

Muiden kansainvälisten suurten ympäristösopimusten tavoin ilmastosopimukseen kuluu vielä normaaliksi laskettava vuosikymmen. Eräänä tärkeänä seikkana on pidettävä neuvottelijoita: asialla ovat poliittiset diplomaatit, eivätkä ilmastoasiantuntijat.

Toisaalta neuvottelijoilla ei ole riittävää kotimaista painetta. Tavallinen kansalainen alkaa näiden vuosien informaatiosodan melskeissä turtua asiaan ja myös luulee paljon puhumisen merkitsevän asioiden hoitumista.

Kun asia on vielä usein hahmottumaton ja pois omista silmistä, vaikka aiheuttamassa myöhemmin itselle kustannuksia, toivotaan tästäkin päästävän kuin koira veräjästä.

Omista asioista pidetään kiinni

Nyt oli edetty jo Dohassa pidettyyn konferenssiin. Kuin sattumalta ympäristökokousten pitopaikat ovat alalle vastakkaisten maiden kaupungeissa. YK:n kestävän kehityksen konferenssi pidettiin Riossa Brasiliassa, sademetsien tuhoajana kunnostautuneessa maassa. Ilmastokokous öljyriippuvaisessa Qutarissa ja seuraavaksi EU:n ympäristölle vastahankaisimmassa Puolassa.

Kuten yleensä, myös Dohassa oli esillä talous. Samalla, kun poliitikot puhuvat globalisaatiosta, maailman yhdentymisestä ja yhteistyöstä, kukin pitää tiukasti kiinni omista tavoitteistaan. Ne ovat kansalliset talous ja työllisyys. Niihin ei näytä mahtuvan Riossa esillä ollut ympäristö ja yhteiskuntien kestävä kehitys.

Ympäristö iskee talouteen äärimmäisten säiden kautta.

Ilmastonsuojelu maksaa ja pilaamisesta hyödyn saaneilla teollisuusmailla on ensisijainen velvollisuus myös rahoittaa kehitysmaita. Ilmastorahasto koituu näin suomalaisten maksukohteeksi.

Kuinka paljon rahastoon tarvitaan, mikä on rahaston päätöksenteko ja mitä sillä saavutetaan, olivat Dohassa tarkasteltavia asioita.

Ilmastoasioissa vitkuttelua edesauttaa ennakkotunnelman luominen. Kööpenhaminan kokouksen jälkeen on annettu tarkoituksella käsitys, ettei nytkään päästä eteenpäin. Kun kaikki odottavat paikallaan polkemista, niin näin myös tehdään. Voittajia ovat pilaajat ja häviäjiä luonto ja ilmastonmuutoksesta kärsivät.

Suuret päästäjät eivät ole mukana

Ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi tarvittavia toimia on tehtävä sekä teollistuneissa että kehitysmaissa. Kun kehitysmaissa ei ole varaa uusien innovaatioiden käyttöön samaan aikaan, kun maan kansalaisten työ köyhyyttä vastaan on meneillään, jää vastuu ulkopuoliselle rahoitukselle.

Kiina on maailman suurin kasvihuonepäästäjä. Mikä on sen asema uudessa sopimuksessa, joka ei ilman kaikkien mukanaoloa vaikuta maailman ilmastoon?

Dohassa kannettiin huolta myös Kioton päästömaksuja koskevan pöytäkirjan kohtalosta. Sen vaikutus on vähäinen ja uudistettuna toiselle kaudelle kattaa nyt vain noin 15 prosenttia maailman päästöistä. Poissa ovat muun muassa suuret päästäjät Yhdysvallat ja Venäjä sekä taloutta kohentavat Kiina, Intia ja Brasilia.

Vuosien kuluessa on kuulunut arvostelua päästökauppaa vastaan. Osa tästä on osoittautunut jo nyt oikeaksi, kun ensimmäisen päästökauden päätyttyä on jäänyt käyttämättä päästöoikeuksia. Niitä oli jaettu pilaajille liikaa ja usein ilmaiseksi kaupankäyntiä varten.

Nyt Dohassa sovittiin ylimääräisten oikeuksien siirtämisestä vielä toisen kauden käyttöön.

Päästökaupan epäkohtien, korruption ja siirtomahdollisuuden takia sellaisiin maihin, jotka eivät ole Kioton pöytäkirjassa mukana, olisi ollut parempi siirtyä kokonaan vapaaehtoisesta taloudellisesta ohjauksesta sitoviin hallinnollisiin päästövähennyksiin. Luonto ei euroihin ja prosentteihin reagoi, vaan ainoastaan kaasupitoisuuteen.

Vakavampi asia kuin talouskriisi

Dohassa ei saatu aikaan sitovia päätöksiä ilmastorahastosta, jonka suuruudeksi suunnitellaan 100 miljardia dollaria vuoteen 2020 mennessä. Suomi käyttää vuonna 2013 alustavan budjettiarvion mukaisesti 64 miljoonaa euroa ilmastotoimiin kehitysmaissa.

Dohalla oli kuitenkin yksi tärkeä tehtävä: Siellä muokattiin maaperää, taikka tässä tapauksessa ilmaa, pysyvää ja sitovaa päästövähennyksiä koskevaa ja kattavaa kansainvälistä sopimusta varten.

Yhtä merkittävää on, että nyt ei eri tahoilla taloudelliseen taantumaan vedoten jäädä odottamaan tätä sopimusta vuonna 2020, vaan välittömästi jatketaan toimia päästöjen rajoittamiseksi.

Ilmastonmuutos on vakavampi kysymys kuin eurooppalainen talouskriisi. Ympäristö iskee ihmisen talouteen äärimmäisten säidenkin kautta. Muutamalla kunnollisella myrskyllä katettaisiin vuoden kustannusosuus ilmastotöissä.

Tätä odottavat haitan kärsijät ja myös luonto.

OLLI PAASIVIRTA

Kirjoittaja on ympäristönsuojeluneuvos Kauniaisista.

PÄIVÄN KUVA

SOILI RIEPULA

Luonnon luoma alikulku talviasussaan

Tien molemmin puolin istutetut lehtikuuset ovat vuosikymmenien saatossa muovanneet komean holvin Suonenjoen Mustolanmäellä. Kylmän joulukuun alun ansiosta luonnon oma alikulku on jo saanut huurteisen talviasun.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JOUKO RÖNKKÖ

Kalastaja korkeassa iässä

Jotkut asiat jäävät mieleen. Muistan hyvin tv-uutisten pätkän vihreiden puoluekokouksesta vuosien takaa. Siinä ”kalastaja” Pentti Linkola löi kasvoihin häntä arvostellutta kokousedustajaa.

Jos lyönti olisi tapahtunut jääkiekkokaukalossa, Linkolaa olisi ehkä syytetty (lievästä) pahoinpitelystä. Vihreiden kokouksessa asia ratkaistiin niin, että vihreät naiset kävivät painamassa kukkaseppeleen ”kalastajan” päähän.

Linkola on monien vihreiden kotijumala, eikä häntä voi arvostella. Lyönti kasvoihin ei ollut lyönti kasvoihin. Ehkä se oli demonstraatio paremman maailman puolesta. Ken tietää?

Sama johdonmukaisuus jatkuu, kun ”kalastaja” täyttää vuosia. Toimittajatyttö, -täti, -poika ja -setä toisensa perään käy ihmettelemässä, kuinka Linkola onkin ihan lempeä ihminen. Eipä uskoisi, kun mies on julkisuudessa niin vihainen.

On Linkola iloinnut aidsista ja Irakin sodasta. On toivonut turhien tavaroiden ja turhien ihmisten häviämistä. Mutta syntymäpäiväjuttujen mukaan se ei tarkoita, että Linkola olisi paha tai julma ihminen.

”Pahan ideologia vaatii seurakseen tarkan käyttöohjeen ja tuoteselosteen.”

jouko.ronkko@maaseuduntulevaisuus.fi

Samalla logiikalla eräs tunnettu kasvissyöjä ja uskollinen eläinten ystävä, sotaveteraani olisi varmasti saanut toimittajien hyväksynnän. Hänkin osasi puhua tarvittaessa lempeästi, vaikka sytytti maailmaan roihun, jossa tuhoutui kymmeniä miljoonia ihmisiä.

Hitler osasi käsitellä ihmisiä, myös toimittajia.

Samanlainen leppoisa ukkeli, pidempiviiksinen vain, istui myös Kremlissä. Häneenkin hullaantuivat sadat toimittajat ja älyköt ympäri maailmaa. Älyköt eivät uskoneet, että Stalin tuhosi omaa kansaansa ja piti sitä pelon vallassa. ”Sehän olisi aivan järjetöntä.”

Stalin nimitti näitä älyköitä hyödyllisiksi idiooteiksi.

En rinnasta Linkolaa Staliniin tai Hitleriin, vaikka pahaa tahtoa ihmiskuntaa kohtaan ei häneltäkään puutu. ”Kalastaja” on paljon alemman sarjan pelaaja. Toimittajat suhtautuvat häneen kuitenkin yhtä periaatteettoman hampaattomasti kuin paljoon muuhunkin pahaan.

Myös Norjan joukkomurhaaja, jonka nimi unohtukoon kaikilta, saa ymmärrystä toimittajilta ja ennen kaikkea mediayrityksiltä, joilta toimittajat palkkansa nostavat. Kaikki, mitä tämä mielenhäiriöistä kärsivä ihmisparka sanoo tai on sanomatta, muka kiinnostaa lukijoita ja katsojia. Sen vuoksi häntä haluttaisiin haastatella ja hänen ”ajatuksiaan” esitellä. Lisäähän se myyntiä.

Jos nyt sanotte, että Norjan joukkosurmaajaa ei saa käsitellä samassa kolumnissa kuin ”kalastaja” Linkolaa, en ole aivan samaa mieltä kanssanne. Jos toinen murhaa ja toinen vain iloitsee ”laajamittaisesta tappamisesta”, kuinka suuri ero heillä on?

Ero on sanojen ja tekojen ero, mutta sanat ovat usein tekoja vahvempia. Ne ohjaavat ja tuottavat tekoja.

Ehkäpä joukkomurhaajien ajatuksista ei pidä vaieta, mutta ei niitä pidä liioin esitellä sellaisinaan ihmisille. Kuten rotanmyrkky, myös pahan ideologia vaatii seurakseen tarkan käyttöohjeen ja tuoteselosteen.

Myös vastamyrkky täytyy kertoa. Se on tässä tapauksessa oikea tieto ja humanismi – ei luonnon, rodun tai luokan edun nostaminen ihmisyyden yläpuolelle.

LEHTIKATSAUS

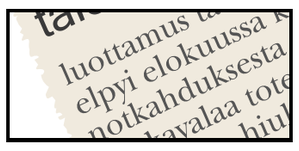

Tuomio tulee myöhemmin

Aamulehti pohtii Dohan ilmastokokouksen laihoja tuloksia ja arvailee, kuinka tulevat sukupolvet niiden seurauksiin suhtautuvat.

”Itse kukin voi mielessään kuvitella, millaisia oikeudenkäyntejä kenties järjestetään aikanaan tulevaisuudessa. Ketä syytetään ja missä, kun vaikkapa Malediivien saarivaltio on jo jäänyt kokonaan veden alle.”

”Jos siis Eurooppa on voinut tähän asti kehua edelläkävijän roolillaan päästökaupassa ja muissa toimissa, ei iloa enää ole paljon jäljellä, kun innokkaita seuraajia ei ole ilmaantunut jalanjäljille.

Toiveet onkin nyt satsattava nimen omaan Yhdysvaltoihin ja Barack Obaman toiseen presidenttikauteen. Sen aikana, eli vuonna 2015 olisi sovittava maailmanlaajuinen ja vuonna 2020 voimaan tuleva jatko Kiotolle.

Jos se onnistuu, voivat jälkipolvet ehkä tuomita meidät edes lieventävien asianhaarojen vallitessa.”

Punaiset sisaret etulinjassa

Lasse Kangas toteaa **Keskisuomalaisessa**, että SDP on huvenneesta kannatuksesta huolimatta avainasemassa. Maan hallituksessa – kuten Jyväskylässäkin – etulinjassa ovat puolueen nuoret naiset.

”Alkuhapuilun jälkeen Jutta Urpilainen, 37, johtaa SDP:ta vakuuttavasti. Irvailu unelmahöstöstä on päättynyt aikoja sitten.”

”Urpilainen valmistelee jo maaperää sille, että Kreikalle on annettava lainoja anteeksi. Kaiken lisäksi eurokriisi jatkuu ja Suomen valtiovarainministeri joutuu puolustamaan monia ikäviä ratkaisuja.

Tulevaisuutta on turha ennustaa, mutta joka tapauksessa hallitus on vielä monien kovan paikan edessä.

Demarinaisilla on edessään tulikaste ja etulinjan arki. ’Mä etulinjassa olla pelkään, kun siellä omat ampuu selkään’, runoili Urho Kekkonen aikanaan. Siihen demarinaistenkin on varauduttava.

Mutta punaiset sisaret eivät nyt pelkää sitäkään.”

Aito brändi elää teoilla

Lapin Kansa on tyytyväinen Lapin liiton tuottamaan Lapland – Above Ordinary -maakuntabrändiin. Siinä korostuvat muun muassa luonto, positiivinen omalaatuisuus, Lapin taika sekä reippaus ja osaaminen.

”Mielikuva kuulostaa lähes uskottavalta myös paikallisen korvissa.

Silti on syytä pitää mielessä se, että mielikuvia voi ohjailla vain tiettyyn rajaan saakka. Lopulta teot ratkaisevat.

Vikaan saatetaan mennä, jos ryhdytään joukolla tavoittelemaan henkisesti tavanomaisen yläpuolelle ulottuvaa Lappi-kuvaa ja unohdetaan turisti, jolle meille tavallinen asia – pilkkiretki joen jäälle tai nokipannukahvin teko nuotiolla – voi olla elämys, joka jää muistiin loppuiäksi.”